

ИНОВАЦИИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Гинка Великова Колева

гр. Добрич СОУ „Любен Каравелов“
koleva1@abv.bg

Абстракт: В един все по-сложен свят, творчеството, способността да се мисли разностранно, комплексните умения и приспособимостта вече са по-ценени от специфичния обем от знания. При работата в екип се интензифицира не само комуникацията между учителя и учениците, но и взаимодействието между самите деца. В екипа учениците са равни благодарение на изразяването и споделянето на чувства и мнения, както и в стремежа си за взаимна помощ, разбиране и възприемане, свободното изразяване на мислите им. Ролята на учителя си остава основна. Заедно с децата обсъжда и координира работата по проектите на отделните екипи. Важно е за учениците да стане не само получаването на добра или отлична оценка, а самостоятелното решаване на поставената задача, желанието за търсене на оригинални и нестандартни решения. Да умеем да слушаме, да даваме знания на учениците и да имаме смелостта да се учим от тях - това е същността на нашата работа.

Ключови думи: работа в екип, учебен процес, ученици, проект, знания, учебен план, роля на учителя

Младите хора вече не могат да очакват, че ще прекарат целия си живот в един отрасъл на заетост, или дори на едно място. Пътя на тяхното кариерно развитие ще се променя по непредвидими начини и ще им бъде нужен богат спектър от компетентности с широко приложение, за да могат да се приспособят. В един все по-сложен свят, творчеството, способността да се мисли разностранно, комплексните умения и приспособимостта вече са по-ценени от специфичния обем от знания. Дълбочина на мисленето, способност към общения, оригиналност на мисленето (като способност да мислят и намират неочаквани по своя подход решения, там където няма алгоритми), стремеж към решаване на проблемите и задачите, които стоят пред тях, бързина и комбинативността на мисленето - това са основните качества необходими на младите хора за успешна реализация в живота.

Училището е мястото, където децата прекарват дванадесет години от живота си. В него те придобиват основните знания, умения, компетентности и много от основните норми, нагласи и ценности, които ще ги преведат през техния живот. Допълвайки ключовата роля на родителите, училището може да помогне на учениците да развият своя талант и да осъществят своя потенциал за личен растеж (както емоционален, така и интелектуален). Училището трябва да дава не само знания, но и да подготвя подрастващите за живота в съвременния свят. Училищно образование в гражданското общество обучава хората на гражданственост, солидарност и демокрация.

В последните години особена популярност добиват група методи ориентирани към самостоятелното търсене на информация от учениците, към учене чрез действие и емоционално преживяване. Тези методи провокират по-високата степен на активност у учениците. В единадесети и дванадесети клас по информационни технологии по модул „Самостоятелно усвояване на непознат софтуер“, учениците сами подбират програмния продукт, върху който ще работят. В процеса на обсъждане на предложенията се съобразяваме и със знанията, които имат до момента, - новото макар и в ограничени рамки да се гради върху вече придобити знания и умения. Ернст Димнер, казва: „Учениците трябва да бъдат обучавани, но трябва да бъдат оставени и сами да се обучават“. В девети клас пред учениците поставям една и съща задача, като те сами избират подхода при решаване. Използват един програмен продукт, но съобразно знанията и уменията, които имат реализацията е различна. Всяка работа обсъждаме с учениците, - посочваме интересното, оригиналното в подхода при реализацията на решението на поставения пред тях проблем, както и грешките които са допуснали.

Усвояването на определено ниво на програмните продукти застъпени в учебния план завършва с разработката на проект. При проектирането и реализирането на проектите творческата самостоятелност на учениците не ограничавам, а се стремя да я поощрявам и развивам. Съвместното обсъждане на избраните теми, съставянето на план по който да работят екипите, разглеждането на софтуера необходим за реализацията на проекта, - удовлетворява децата и помага за изграждане на умения за работа в екип.

При работата в екип се интензифицира не само комуникацията между учителя и учениците, но и взаимодействието между самите деца. Учениците стават активни участници в процеса на обучение и могат да променят неговия ход чрез собствения си опит и преживявания. Децата в много по-голяма степен общуват помежду си. Всеки ученик е свободен да търси информация и взаимодействие с избрания от него партньор. Създадените екипи в девети клас рядко се променят, участниците в тях не само комуникират, но и се допълват. Интензивното общуване между учениците създава предпоставка за индивидуална изява на всеки от екипа.

В процеса на работата в екипите се изграждат отношения основани на универсални норми на ефективно общуване като:

- Искреност, откритост – Създават се условия за свободно изразяване на мислите, вижданията по решавания проблем от всеки участник в екипа.
- Конкретност и непосредственост – В екипа се работи по конкретни проблеми, споделят се конкретни преживявания.
- Активност и инициативност – за да получат информация как се справят с поставената задача и как се възприема работата им от другите, всеки ученик от екипа активно участва в разработката на проекта, споделя и води диалог.

В изградените екипи учениците са равни благодарение на изразяването и споделянето на чувства и мнения, както и в стремежа си за взаимна помощ, разбиране и възприемане, свободното изразяване на мислите им. Те са добронамерени един към друг.

Ролята на учителя си остава основна. Заедно с децата обсъжда и координира работата по проектите на отделните екипи. На базата на своите наблюдения в процеса на работата – сочи проблемите, които могат да възникнат и разглежда пътя за техните решения. Ако се затруднят учениците на него се разчита за съвет и помощ, дори и при спор по някой проблем. Учителят е източник на знания, той вече е работил по поставената задача. От него зависи да наложи позитивен, оптимистичен дух при работата. Да установи правила за работа, които ще дават определени рамки за отношения в екипите. От основен източник на информация учителят се превръща в модератор на процеса, експерт, консултант, организатор който осигурява подходяща емоционална атмосфера.

Основното в работата ми е, - на учениците ми да им е интересно в час. Да изпитват чувство на удовлетвореност и вместо умора в края на часа да се забелязва емоционална приповдигнатост и желание за понататъшно участие в работата в занятията по информатика и информационни технологии.

Иновационните дейности разбирам, като дейности ориентирани към максимално развитие на творческите способности на учениците и създаване на мотивация за саморазвитие на индивида на основата на доброволно избрана образователна траектория в областта на натрупване на знания и професионално израстване.

Важно е за учениците да стане не само получаването на добра или отлична оценка, а самостоятелното решаване на поставената задача, желанието за търсене на оригинални и нестандартни решения. У подрастващите да се формира чувство за собствено достойнство, уважение към самия себе си, така и към самото учене. Възникват такива категории като порядъчност и желание да помогнеш на съученика си. Разговорите с учениците трябва да бъдат преди всичко беседи, а не да бъдат поставени само на плоскостта изпитване. От учителя се изисква да бъде търпелив, да умее да изслушва ученика, защото резултатите от нашата дейност не се получават веднага. Да умеем да слушаме, да възразяваме когато е необходимо, да се отправят към нас въпроси и да отговаряме на тях, да даваме знания на учениците и да имаме смелостта да се учим от тях - това е същността на нашата работа.

Използвана литература:

1. Комуникационна стратегия за присъединяване на България към Европейския съюз
2. Кораблева Татьяна Константиновна - Одаренные дети в московской государственной 57 школе
3. Сажин Александр Анатольевич – Состояние использования информационных технологий в среднем и общем образовании